

MORÁLKA A MORÁLNÍ PSYCHOLOGIE

8. 12. 2020

Morálka?

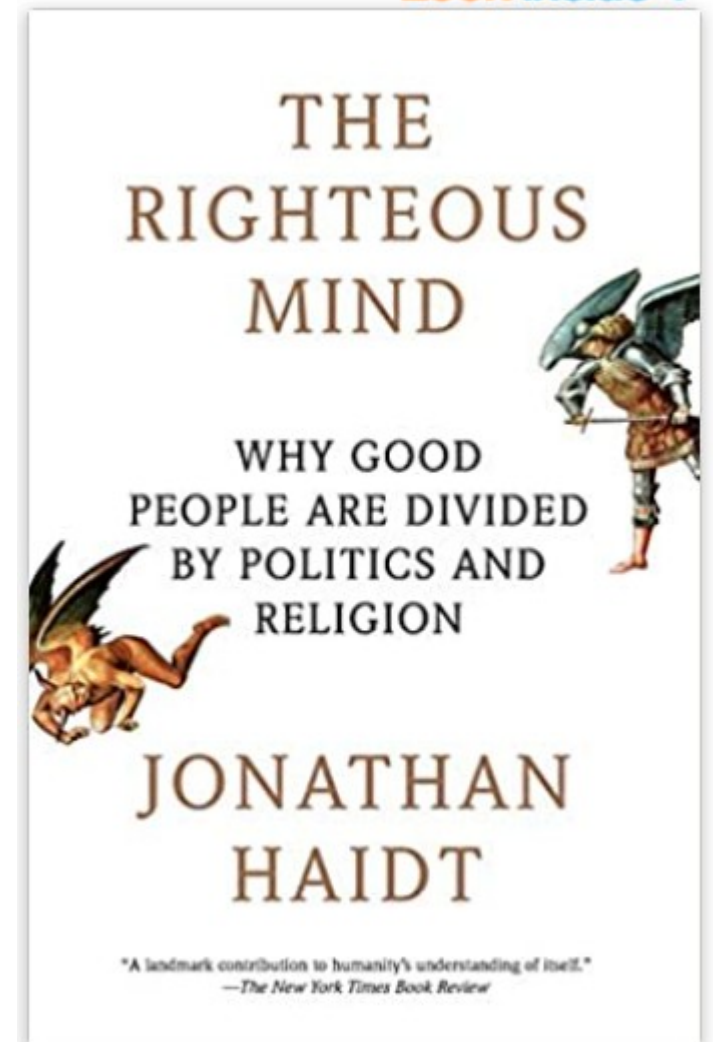
- Co je podle Vás morální přesvědčení a k čemu je to dobré??

Morálka v politickém kontextu

- Moral foundation theory
 - Předem definované oblasti morálního cítění
 - Jak tento morální matrix ovlivňuje postoje a chování?
- Moral convictions
 - Morální jsou některá naše přesvědčení a některá nikoliv
 - Morálka proniká do politiky moralizací témat
 - Lidé reflektují, do jaké míry jejich postoje vychází z morálního přesvědčení

Moral foundation theory

- Morální základy
- Nejslavnější Johnatan Haidt
- Morálka lidské mysli (čj)
- Vychází z evoluční psychologie, antropologie, historie, psychologie a dalších disciplín
- Definuje pět základních morálních oblastí
- Evoluční povaha
- Fungují dodnes

MFT

- Základní morální struktura je vrozená (kontroverze?)
- Zároveň probíhá „kulturní učení“
- Morálka vrozená, ale vysoce závislá na prostředí
- Intuice – vychází ze Systému 1 (morální hodnocení jsou rychlá)
- Morální hodnocení = motivace!
 - Afektivní proces, který ovlivňuje kognici, vede nás ke chtěným závěrům.

Moral foundations

- Z evolučního hlediska výhodné
- Drží komunitu pohromadě
- Umožňují kooperaci
- Morální systémy:
- „Propojené systémy hodnot, norem, praktik, identit, institucí, technologií a psychologických mechanismů, které společným úsilím potlačují a regulují sobecký zájem a umožňují fungování kooperativních společenství.“

Pět základních morálních oblastí

Table 2.1 The original five foundations of intuitive ethics

Foundation	Care/harm	Fairness/cheating	Loyalty/betrayal	Authority/subversion	Sanctity/degradation
Adaptive challenge	Protect and care for children	Reap benefits of two-way partnerships	Form cohesive coalitions	Forge beneficial relationships within hierarchies	Avoid communicable diseases
Original triggers	Suffering, distress, or neediness expressed by one's child	Cheating, cooperation, deception	Threat or challenge to group	Signs of high and low rank	Waste products, diseased people
Current triggers	Baby seals, cute cartoon characters	Marital fidelity, broken vending machines	Sports teams, nations	Bosses, respected professionals	Immigration, deviant sexuality
Characteristic emotions	Compassion for victim; anger at perpetrator	Anger, gratitude, guilt	Group pride, rage at traitors	Respect, fear	Disgust
Relevant virtues	Caring, kindness	Fairness, justice, trustworthiness	Loyalty, patriotism, self-sacrifice	Obedience, deference	Temperance, chastity, piety, cleanliness

Adapted from [Haidt \(2012\)](#).

Doplněn 6. základ: Svoboda/útlak

- Vede k odmítání snah o šikanu a dominanci ve skupině
- Původně jako pojistka proti tyranům
- V rozporu s doménou Authority
- Vede k egalitářství a antiautoritářství (levice) a nebo k vyznávání svobody od státu (pravice)

- Dále trochu modifikoval Fairness/chating – jako moral foundation zaměřený na proporčnost (chtějí benefits v poměru ke svým dobrým skutkům a trest proporčně tvrdý k prohřeškům ostatních).

Jak se odráží v politice?

- Levice:
 - Nejvíce důraz na péči, a dále na svobodu od útlaku (ochrana skupin)
- Pravice
 - Má všech šest morálních základů, slabší care, svoboda ve smyslu svobody od státu, hlavní důraz na posvátnost, autoritu a loajalitu
- Morální základy tedy brání v pochopení „druhé skupiny“
- Naše vnímání politické reality je hluboce zakořeněno v nastavení našeho morálního matrixu
- Vede k předsudkům

MORAL CONVICTION

- Morální přesvědčení
- Nepracuje s vrozenými morálními dispozicemi
- Je to dimenze postojů/přesvědčení
- Přesvědčení vyplývající z **fundamentální pravdy o tom, co je dobro a co zlo**
- Často kontroverzní témata
- Základní otázka: zda je morální přesvědčení pro danou situaci relevantní
- Na základě selfreportu, lidé si sami stanoví, jak moc jsou ovlivněni morálním přesvědčením

MORÁLNÍ PŘESVĚDČENÍ

- Moralizace témat
- Lidé vnímají skrze kategorie morálky
- Vede k nemožnosti kompromisu, většímu politickému zapojení
- Polarizace

Moral convictions

- Co je dobré a co špatné?
- Musí toto přesvědčení vycházet z našich morálních hodnot??
- Konvence a morálka se může lišit
- Lidé mají schopnost je odlišovat

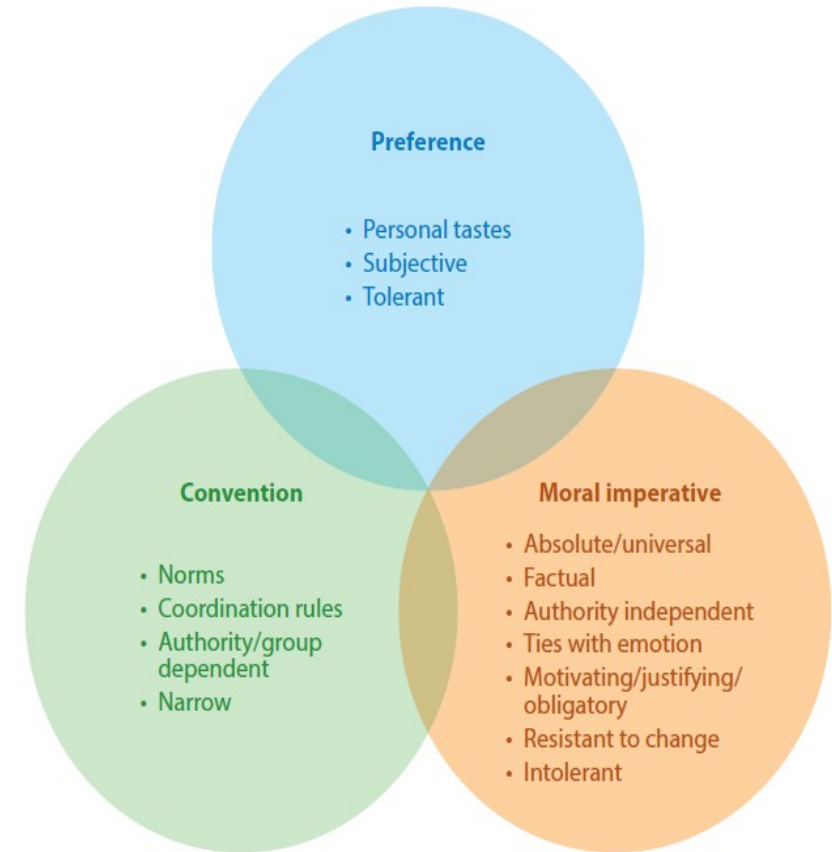

Figure 1

A domain theory of attitudes.

Už v brzkém věku odlišujeme morální a konvenční pravidla

- 34 měsíční děti už rozlišují mezi konvencí a morálkou
- Morálka jako univerzální
- Porušení morálních standardů víc závažné než porušení konvence
- Smetana JG, Braeges JL. 1990. The development of toddlers' moral and conventional judgments.

Table 1. Means and Standard Deviations of Moral and Conventional Judgments

	Age					
	26 Months		34 Months		42 Months	
	M	C	M	C	M	C
Generalizability	.65 (.38)	.62 (.40)	.69 (.33)	.54 (.32)	.81 (.31)	.65 (.34)
Authority contingency	.25 (.30)	.24 (.29)	.16 (.23)	.23 (.26)	.16 (.20)	.28 (.23)
Rule contingency	.25 (.32)	.24 (.36)	.21 (.29)	.23 (.28)	.16 (.24)	.26 (.20)
Nonpermissibility	.67 (.39)	.64 (.37)	.87 (.19)	.72 (.29)	.86 (.27)	.82 (.27)
Seriousness	2.57 (.57)	2.60 (.48)	2.55 (.42)	2.51 (.45)	2.47 (.52)	2.35 (.51)

Note. M = Moral, C = Conventional; Seriousness is rated on a 3-point scale (1 = OK and 3 = very bad); Numbers in parentheses are standard deviations.

Moral convictions: měření

Hornsey et al. (2003)

To what extent do you feel your position on _____ is

- ...based on strong personal principles?
- ...morally correct?
- ...a moral stance?

9-point scale, 1 = not at all, 9 = very much

Skitka et al. (2005)

How much are your feelings about _____

- ...connected to your core moral beliefs or convictions?

Skitka et al. (2009), Skitka & Wisneski (2011)

How much are your feelings about _____

- ...connected to your core moral beliefs or convictions?
- ...based on fundamental questions of right and wrong?

Ryan (2014), Skitka et al. (2017)

How much are your feelings about _____

- ...connected to your core moral beliefs or convictions?
- ...based on fundamental questions of right and wrong?
- ...based on moral principles?

5-point scale, 1 = not at all, 5 = very much

Morální přesvědčení jako univerzální a objektivní pravda

- Morgan and Skitka 2020
- Moral conviction nejvíce predikuje vnímanou univerzálnost a objektivitu vlastní pozice k tématům

Nezávislost na autoritě

- Postoje a hodnocení politických procesů a jevů nezávisí na tom, c říkají autority
- Klíčové je vlastní morální přesvědčení.
- Studie zkoumající reakce na US Supreme Court rule Gonzales vs. Oregon 2006

Skitka LJ, Bauman CW, Lytle BL. 2009. The limits of legitimacy: moral and religious convictions as constraints on deference to authority.

Table 1
Standard Regression Analyses (Unstandardized Regression Weights) Predicting Post-Ruling Outcome Fairness, Decision Acceptance, and Legitimacy

Predictor	Outcome fairness		Decision acceptance		Post-ruling legitimacy	
	<i>B</i>	<i>SE</i>	<i>B</i>	<i>SE</i>	<i>B</i>	<i>SE</i>
Age	.01	.38	.00	.00	.00	.03
Education	.07	.00	.10*	.05	.08	.00
Income	.04*	.04	.04*	.02	.02	.02
Gender	-.21	.02	.03	.14	-.12	.01
Pre-ruling legitimacy	-.04	.13	.06	.07	.58**	.07
Position on PAS	.97**	.06	.94**	.11	.19**	.06
Religious conviction	-.11**	.11	-.09*	.04	.02	.02
Moral conviction	.01	.04	-.05	.07	.00	.03
Position × Moral conviction	.19**	.07	.18**	.07	.10*	.03
<i>R</i> ²	.32**		.27**		.39**	

Note. PAS = physician-assisted suicide. Centered scores of pre-ruling legitimacy, religious conviction, and moral conviction were used in these analyses. All two-way interactions of pre-decision legitimacy, position, religiosity, and moral conviction were tested. Only significant interaction terms were included in the table.
 * $p < .05$. ** $p < .01$.

Nezávislost na autoritě

- Pravidla odporující morálním přesvědčením vedou k erozi důvěry a podpory autority a institucionálního systému
- Mullen and Nadler 2008 😊

Politická participace

- MC jsou zažívána jako povinnosti/morální závazky
- Predikují politickou participaci
- Silnější MC vedou většímu zapojení a aktivismu
- Větší volební účasti
- Vztah s politickou participací i za kontroly stranictví, náboženských přesvědčení, síly postoje, efficacy

Kende et al. 2017

Table 3

Hierarchical Regression Analysis With Volunteerism and Political Activism as Dependent Variables

Variable	B	S.E.	β	t	p	LLCI	ULCI
Volunteerism							
Step 1							
(Constant)	2.40	.21		11.73	.000	1.99	2.80
Gender	0.28	.07	.11	4.19	.000	.15	.40
Financial situation	-0.08	.03	-.07	-2.80	.005	-.13	-.02
Political orientation	-0.13	.02	-.17	-8.37	.000	-.17	-.09
<i>Adjusted ΔR^2</i>				.08			
Step 2							
(Constant)	0.31	.25		1.25	.213	-.18	.80
Gender	0.14	.06	.06	2.24	.025	.02	.27
Financial situation	-0.08	.03	-.08	-3.06	.002	-.13	-.03
Political orientation	-0.01	.02	-.01	-0.39	.695	-.05	.03
Opinion-based identity	0.28	.03	.34	10.33	.000	.21	.31
Moral convictions	0.09	.03	.09	3.40	.001	.04	.13
Efficacy	-0.01	.02	-.01	-0.05	.960	-.03	.03
Anger	-0.03	.02	-.46	1.69	.090	-.01	.08
<i>Adjusted ΔR^2</i>				.12			
Political Activism							
Step 1							
(Constant)	1.97	.17		11.29	.000	1.63	2.31
Age	0.02	.01	.28	11.02	.000	.02	.02
Gender	-0.09	.06	-.04	-1.52	.128	-.20	.03
Financial situation	-0.07	.02	-.08	-3.06	.002	-.12	-.03
Political orientation	-0.14	.02	-.20	-7.93	.000	-.17	-.10
<i>Adjusted ΔR^2</i>				.15			
Step 2							
(Constant)	0.65	.22		2.96	.003	.22	1.09
Age	0.02	.00	.27	10.39	.000	.01	.02
Gender	-0.17	.06	-.07	-3.01	.003	-.28	-.06
Financial situation	-0.07	.02	-.08	-3.09	.002	-.12	-.03
Political orientation	-0.07	.02	-.11	-3.96	.000	-.11	-.04
Opinion-based identity	0.07	.02	.10	3.05	.002	.02	.11
Moral convictions	0.10	.02	.11	4.32	.000	.05	.14
Efficacy	0.04	.02	.07	2.30	.021	.01	.06
Anger	0.05	.01	.10	3.68	.000	.02	.08
<i>Adjusted ΔR^2</i>				.05			

Note. All steps of the models were significant at $p < .001$. We removed demographic variables from the tables that were nonsignificant in both steps.

Netolerance a polarizace

- Lidi, kteří mají opačná přesvědčení se fundamentální mylí
- Nejsou racionální, nepřijímají pravdu...
- Větší sociální a fyzická distance od lidí s opačným přesvědčením

Garret and Bankert 2020

- Lidé moralizující politiku = bias vůči těm, kteří mají opačný postoj
- Moralizace přispívá k polarizaci
- Moralizace:
 - Morální kategorie o politických objektech v komunikaci, z médií atd.
 - Političtí aktéři sami tyto kategorie používají
 - Usuzování o osobnosti politiků
 - Stranická identita (social identity theory)

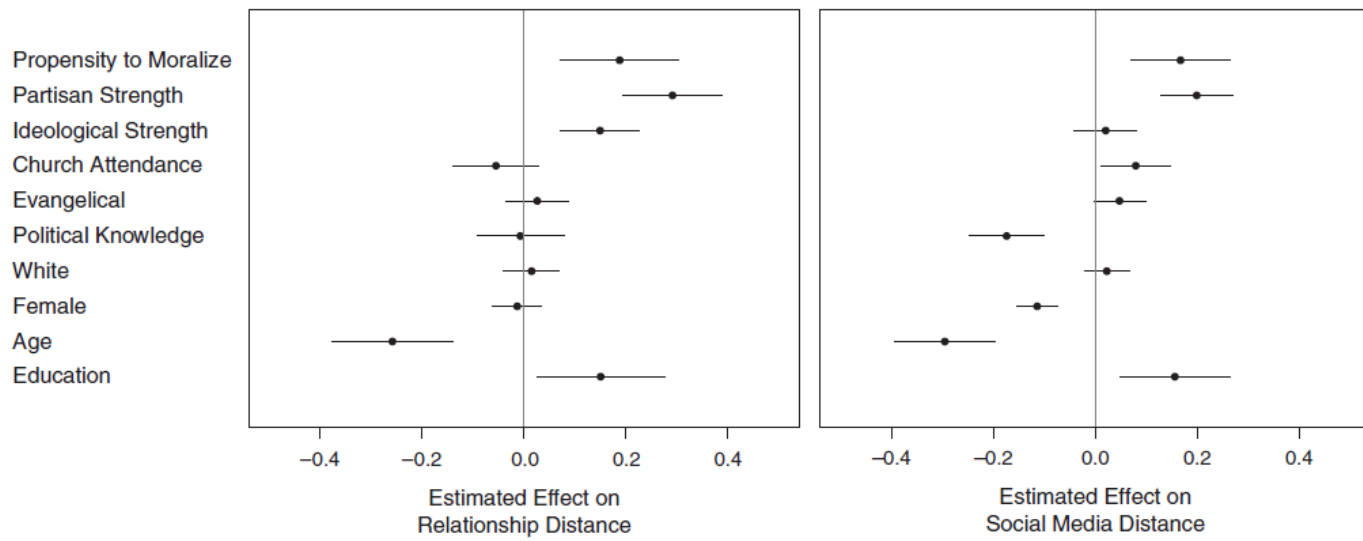

Fig. 3. Propensity to moralize politics increases social distance from opposing partisans

Note: All variables coded 0 to 1. Models are OLS. 95 per cent confidence intervals constructed based on Rubin's (1987) combination rules to account for imputation uncertainty. $R^2 = 0.19$, $N = 1,011$ for Relationship Distance. $R^2 = 0.21$, $N = 1,011$ for Social Media Distance.

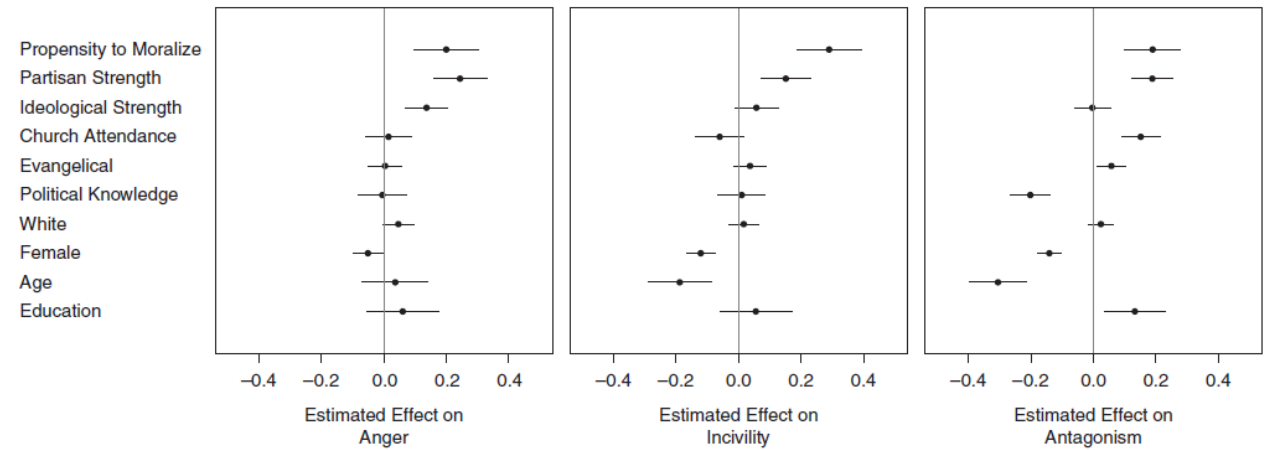

Fig. 4. Propensity to moralize politics increases hostility toward opposing partisans

Note: All variables coded 0 to 1. Models are OLS. 95 per cent confidence intervals constructed based on Rubin's (1987) combination rules to account for imputation uncertainty. $R^2 = 0.17$, $N = 1,011$ for Anger. $R^2 = 0.14$, $N = 1,011$ for Incivility. $R^2 = 0.30$, $N = 1,011$ for Antagonism.

Emoce

- MC úzce souvisí s emocionálními reakcemi
- Morální přesvědčení vyvolává silnější emocionální reakce
- Naopak apel na emoce může moralizovat téma
- Příklad: znechucení a vztek (morální emoce?)

Clifford 2019

- V experimentu manipuloval emocionální rámování tématu „natural food“
- Rámce: znechucení a vztek
- V experimentu ukazuje, že rámce vyvolávají emocionální reakci, zvyšují míru moralizace tématu, vedou k polarizaci

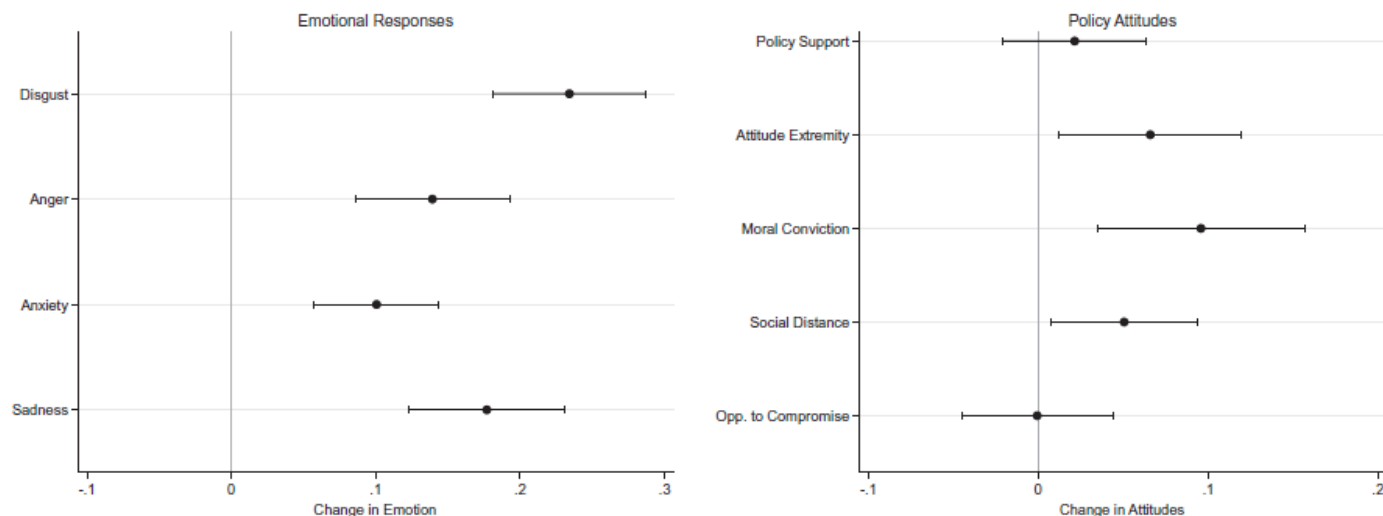

Figure 1. Effects of frame exposure on emotions, moralization, and polarization. The figure displays the difference in means between the frame exposure condition and the control condition. All variables are scaled to range between 0 and 1. Lines represent 95% confidence intervals.

Závěr

- Různé přístupy k morálce
- Vrozená?
- Získaná?
- Rozdíl mezi morálním přesvědčením vs. konvencí vs. Postojem
- V každém případě vede moralizace politiky k uzavírání se
- Předsudky, motivované uvažování
- Netolerance, polarizace
- Moralizace jako politická strategie?